

Ekonomieë in 'n flits

Oktober 2025

Krag vir die toekoms
Suid-Afrika se 2025-energieplan

Die krag vraagstuk: What is die Geïntegreerde Hulpbronplan 2025?

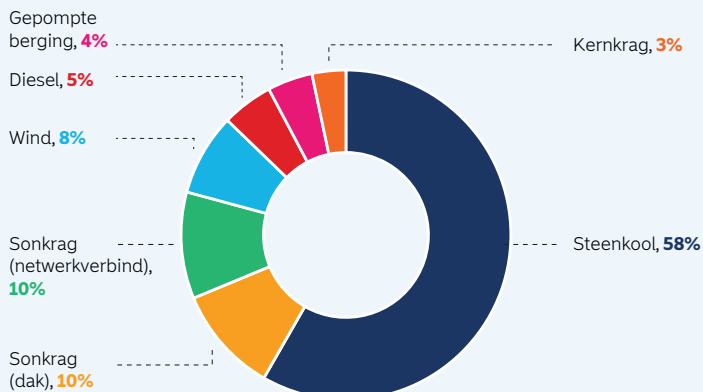
Die Geïntegreerde Hulpbronplan 2025 is Suid-Afrika se nasionale elektrisiteitsbeplanningsdokument, deur die Departement van Minerale Hulpbronne en Energie in Oktober 2025 uitgereik. Dit dien as 'n raamwerk vir nuwe kragopwekkingsvermoë tot 2039, met 'n fokus op betroubaarheid, bekostigbaarheid, volhoubaarheid en 'n skuif vanaf steenkoolgedrewe energie na 'n meer gediversifiseerde mengsel van hernubare bronne, gas, kernkrag en berging.

Die Geïntegreerde Hulpbronplan se verskuivende tydlyn

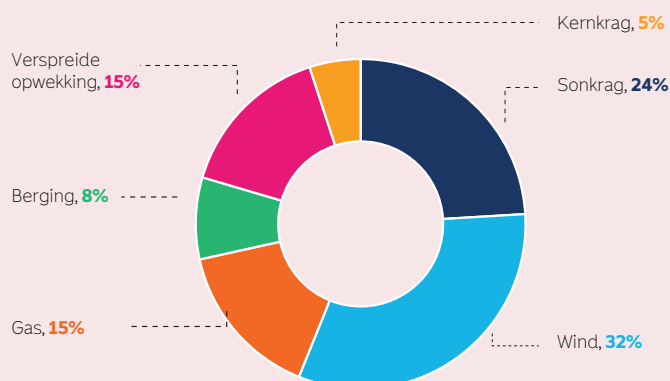

Die groot oorskakeling: Energie vir Suid-Afrika se volgende hoofstuk

Huidige energiemengsel
(geïnstalleerde elektrisiteitsopwekkingskapasiteit - 2025)

Voorgestelde energiemengsel
(Voorgestelde elektrisiteitsopwekkingskapasiteit - 2039)

Wat werk

Katalisator vir ekonomiese groei en werkskepping

'n Groen oorgang wat deur hernubare energie aangedryf word

Gediversifiseerde energie-sekuriteit

Beleggersvertroue en regulatoriese hervorming

Sosiale en streeksinsluiting

Wat werk nie

Ambisieuse tydlyne

Infrastruktuurtekorte

Beleid wat afwyk van die goedkoopste-koste pad

Dekarboniseringsrisiko's

Geen duidelike bekostigbaarheidsplan nie

Implementeringsrisiko's

Markrisiko's

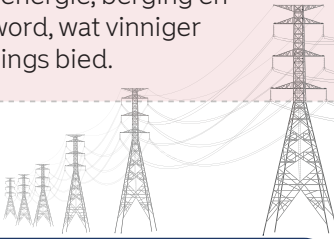

Suid-Afrika se kernkrag-uitdaging

Wêreldwyd word kernenergie toenemend gesien as 'n lae-koolstof, betroubare en langtermynoplossing om die groeiende vraag na elektrisiteit en klimaatteikens te ondersteun. Dit lewer stabiele basisladingkrag, werk dikwels vir dekades teen hoë kapasiteitsvlakke, en dra beduidend by tot die vermindering van kweekhuysgasvrystellings. Verskeie lande, insluitend die VSA, die VK, Frankryk en China, brei hul kernvloot uit of moderniseer dit om energie-onafhanklikheid te versterk en volhoubare ontwikkelingsdoelwitte te ondersteun.

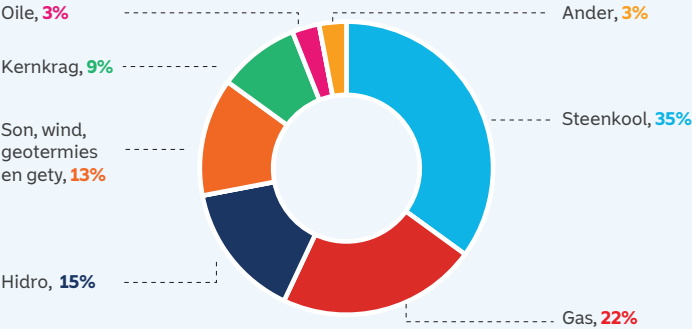
Intussen bly kernenergie in Suid-Afrika 'n omstrede en polities sensitiewe onderwerp. Terwyl dit betroubare krag bied, beklemtoon belanghebbendes die ekonomiese, bestuurs- en tydsrisiko's wat daarmee gepaard gaan. Projekte is duur en neem lank om te voltooi, dikwels meer as tien jaar, wat staatsfinansies onder druk plaas. Onsekerheid rondom verkrygingsprosesse van vorige ooreenkomste, sowel as onopgeloste kwessies oor afvalbestuur, ontmanteling en veiligheid, verhoog die risiko's. Sommige meen dat dieselfde beleggings eerder na hernubare energie, berging en netwerkopgraderings gerig kan word, wat vinniger en meer koste-effektiewe oplossings bied.

Globale kerntendense

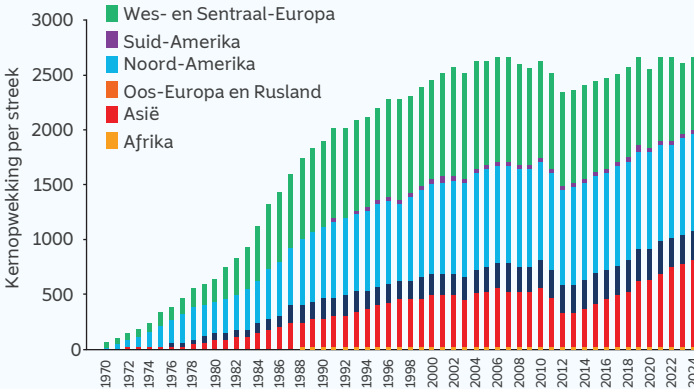

Wêreldwye elektrisiteitsopwekking volgens bron (2023)

Wêreldwye elektrisiteitsopwekking volgens bron (2023)

Asië verhoog kern-elektrisiteitsopwekking

Ekonomieë in 'n flits

Oktober 2025

Raming 2025:

BBP: 1.8%

Inflasie: 2.9%

Raming 2026:

BBP: 1.7%

Inflasie: 2.9%

Eurosone

Die IMF se vooruitsig bied 'n gemengde oordeel oor Europa se groeiherstel. Groei in die Eurozone word voorspel op 1.2% vir 2025 en 1.1% vir 2026. Dit verteenwoordig 'n sterker korttermyn, relatief tot vorige aannames, aangesien maatskappye produksie versnel voor tariewe inskop, maar 'n afgradering daarna, aangesien Amerikaanse handelsversperrings en onsekerheid ongeveer 'n halwe persentasiepunt van produksie afsny. Inflasie het uiteindelik gestabiliseer op die Europese Sentrale Bank se teiken van 2%, ondersteun deur goedkoper energie en 'n sterker euro. Tog glip fiskale dissipline. Besteding aan verdediging, groen beleggings en verouderende bevolkings laat staatskuld toeneem, wat binne 15 jaar kan verdubbel tot 130% van bruto binnelandse produk (BBP) vir die gemiddelde Europese land, indien groeiervormings of veranderinge aan openbare programme nie plaasvind nie. Swak produktiwiteit, demografiese agteruitgang en aanhoudende interne wrywing tap steeds potensiële groei. Eskalerende handelsoorloë en 'n sterk euro is verdere risiko's, aangesien dieper streeksintegrasië en strukturele hervormings agterbly.

Raming 2025:

BBP: 1.3%

Inflasie: 3.4%

Raming 2026:

BBP: 1.1%

Inflasie: 2.4%

Japan

Die IMF het 'n ietwat meer optimistiese toon oor Japan se ekonomiese vooruitsigte. Groei word op 1.1% in 2025 geskat, hoër as die beraamde 0.5% in April, aangespoor deur stygende reële lone wat huishoudelike besteding ondersteun. Tog druk handelsspanning en tariefskokke steeds op uitvoere, veral passasiersvoertuie bestem vir die VSA. Groei sal na verwagting tot 0.6% in 2026 verlangsamen, ten spyte van beleidssteun. Inflasie gaan na verwagting van 2.7% in 2024 tot 3.3% in 2025 klim — ruim bo die Bank van Japan se 2%-teiken — deels gedryf deur hoër voedselpriise. Die arbeidsmark bly moeilik, met werkloosheid op 2.6%, maar 'n verouderende bevolking en stadige produktiwiteit beperk steeds die potensiële uitset. Fisiese druk neem toe namate verdediging- en maatskaplike besteding die staatskuld tot bo 250% van BBP stoot. In 'n historiese skuif het Sanae Takaichi Japan se eerste vroulike premier geword, en sy het belowe om Abenomics te herleef deur nuwe stimulus en hervorming om groei weer aan te wakker.

VSA

Die Internasionale Monetêre Fonds (IMF) se mees onlangse World Economic Outlook (WEO) voorspel dat groei sal afneem van 2.8% in 2024 tot 2% in 2025, voordat dit effens sal toeneem tot 2.1% in 2026. Tariewe en handelswrywing het ligte maar aanhoudende aanbodskokke veroorsaak. Hierdie skokke was minder skadelik as wat aanvanklik gevrees is, danksy uitsonderings en korporatiewe vindingrykheid. Tog dien dit as 'n rem op produksie, met die volle impak wat nog nie duidelik is nie. Die tydelike regeringsluitings het verdere ontwrigting veroorsaak, wat vertroue en korttermynmomentum benadeel het. Inflasie bly hardnekkig bo die teikenvlak en kan teen die einde van 2025 weer versnel namate invoerkoste deurwerk na verbruikers. 'n Afkoelende arbeidsmark het die Federale Reserweraad met 'n ongemaklike mengsel van taai pryse en swakker vraag gelaat, terwyl 'n minder streng fiskale benadering groei ondersteun. Ten spyte van sy veerkragtigheid, is daar toenemende risiko's vir die ekonomie — van 'n terugslag in KI-beleggings tot eskalerende handelsoorloë en toenemende politieke inmenging in monetêre sake.

Raming 2025:

BBP: 1.2%

Inflasie: 2.1%

Raming 2026:

BBP: 1.0%

Inflasie: 1.7%

Verenigde Koninkryk

Die IMF se WEO bied 'n versigtiger, maar helderder blik op Brittanje se vooruitsigte, hoewel verswakkende politieke toestande hierdie uitsig kan demp. Groei word op 1.3% vir 2025 geprojekteer, hoër as die geskatte 1.1% in April, aangesien uitvoerders bestellings vooruit geplaas het voor nuwe tariewe. Groei behoort stabiel te bly in 2026 namate handelsbelemmerings en onsekerheid hul tol eis. Inflasie behoort teen volgende jaar tot 2.5% te daal en teen laat 2026 nader aan die teiken te beweeg, ondersteun deur laer energiepriise en 'n slapper monetêre beleid, hoewel inflasie in die dienste-sektor hardnekkig bly. Die arbeidsmark bly veerkragtig, met werkloosheid op 4.8%, maar loongroei vertraag effens namate vraag afneem. Stygende besteding aan verdediging en infrastruktuur plaas druk op die staatsfinansies, met staatskuld wat na verwagting teen 2030 tot 105% van BBP sal klim. Die IMF het handelsspanning, voortdurende Brexit-wrywing en aanhoudend swak beleggings as sleutelrisiko's vir die vooruitsig uitgelik.

Raming 2025:

BBP: 1.1%

Inflasie: 3.0%

Raming 2026:

BBP: 0.7%

Inflasie: 1.8%

China

Die IMF voorspel groei van 4.8% in 2025 — hoër as die 4% in April voorspel, maar onveranderd sedert Julie se opdatering — voordat dit afneem tot 4.2% in 2026 weens aanhoudende strukturele uitdagings. Die relatiewe veerkragtigheid vanjaar weerspieël fiskale uitbreiding wat binnelandse verbruik verhoog het en uitvoere vroegtydig gestimuleer het, wat sommige van die negatiewe impakte van Amerikaanse tariewe en handelonsekerheid help versag het. Tog bly deflasiedrukke 'n bekommernis, met swak kredietvraag en die risiko van 'n skuld-deflasiespiraal wat die vooruitsigte vertroebel. Broosheid in die eiendomsmark bedreig steeds finansiële stabiliteit sedert die piek in 2021, terwyl China 'n buitensporige deel van nuwe tariewe dra — met verdere eskalase wat waarskynlik onsekerheid tot in 2026 sal verdiep. China verwag groei van 4.5% vir die volgende dekade, terwyl die land aanhou om innovasie en tegnologiese selfstandigheid te prioritiseer. Die owerhede se toon het meer ondersteunend geword teenoor verbruik en maatskaplike welstand.

Raming 2025:
BBP: 4.8%
Inflasie: 0.0%
Raming 2026:
BBP: 4.3%
Inflasie: 0.7%

Ontluikende markte

Die IMF voorspel groei in opkomende en ontwikkelende ekonomieë van 4.2% in 2025 en 4% in 2026. Dit is 'n bestendige tempo, maar steeds onder die gemiddeldes van voor die pandemie, aangesien handelsversplintering en beleidskokke druk uitoefen. Streekverskille bly duidelik. Opkomende Asië lei steeds, met verwagte groei van 5.2% in 2025 en 4.7% in 2026, ondersteun deur binnelandse stimulus maar beperk deur uitvoertariewe. Die vooruitsigte vir Latyns-Amerika en die Karibiese gebied het verswak, met verwagte groei wat afneem van 2.4% in 2025 tot 2.3% in 2026, 'n weerspieëling van die afhanklikheid op kommoditeitspryse, oorplasinge en globale kapitaalmarkte. In Oos-Europa plaas strenger energiemarkte en aanhoudende geopolitieke spanning druk op aktiwiteit, wat groei laat daal tot 'n voorspelde 1.8% in 2025, vanaf 3.5% in 2024, en dan effens toeneem tot 'n verwagte 2.2% in 2026. Ten spyte van die verswakking in die globale handels- en bystandomgewing, en streng leenvoorwaardes en oneweredige kommoditeitsvooruitsigte, verwag die IMF dat groei in Sub-Sahara Afrika bestendig sal bly op 4.1% in 2025, en dan matig sal toeneem tot 4.4% in 2026.

Raming 2025:
BBP: 1.0%
Inflasie: 3.3%
Raming 2026:
BBP: 1.4%
Inflasie: 3.9%

Raming 2025:
BBP: 4.0%
Inflasie: 3.1%
Raming 2026:
BBP: 4.0%
Inflasie: 2.7%

Suid-Afrika

Die IMF het Suid-Afrika (SA) se groeitrajek effens opwaarts aangepas. Die ekonomie gaan nou na verwagting met 1.1% in 2025 uitbrei, met 'n verdere toename tot 1.2% in 2026 (afgeskaal vanaf die vorige 1.3%). In 'n noemenswaardige ontwikkeling het SA in Oktober 2025 die gryslys van die Financial Action Task Force (FATF) verlaat, ná 32 maande. Ter vergelyking: Burkina Faso was 56 maande op die lys, Mosambiek 36 maande, en Nigerië ook 32 maande. SA op die gryslys het gevolg op die FATF se 2021-evaluering, wat swak toesig oor hoërisiko sektore, beperkte vervolgings vir geldwassery, en tekortkominge in die bekamping van terrorisme uitgelik het — tekortkominge wat grootliks gewortel was in die institusionele verval van die staatskaping-era. SA se vinnige hervormings het intussen vrugte afgewerp. Die verwydering van die gryslys behoort nakomingskoste vir banke te verminder en 'n meer gunstige omgewing vir buitelandse beleggings te skep — 'n bemoedigende teken van herstel in bestuur in 'n andersins traag groeiende ekonomie.

Die ekonomiese navorsingspan

Sanisha Packirisamy
Hoofekonoom

Tshiamo Masike
Ekonom

Die inligting wat gebruik is om hierdie dokument op te stel sluit inligting in van derde partye en is slegs bedoel vir inligtingsdoeleindes. Hoewel ons alle redelike stappe neem om die akkuraatheid van die inligting in hierdie dokument te verseker, gee nie Momentum Metropolitan Life Limited of enige van hulle onderskeie filiale of geaffilieerdes, enige uitdruklike of implisiete waarborg oor die akkuraatheid, volledigheid, of betroubaarheid van die inligting in hierdie dokument nie en geen waarborge van enige soort, uitdruklik of implisiet, word gegee oor die aard, standaard, akkuraatheid of andersins van die inligting wat verskaf word nie.

Nie Momentum Metropolitan Life Limited, sy filiale, direkteure, amptenare, werknemers, verteenwoordigers of agente (die Momentum partye) het enige aanspreeklikheid teenoor enige persone of entiteite wat die inligting in hierdie dokument ontvang vir enige eis, skadevergoeding, verlies of uitgawes nie, insluitende, en sonder enige beperking, enige direkte, indirekte, spesiale, toevallige of gevolglike koste, verliese of skade, of in kontrak of delik, wat mag voortspruit uit of in konnasie met inligting in hierdie dokument en jy stem om die Momentum partye dienooreenkomstig vry te waar. Vir meer inligting besoek momentum.co.za. Momentum Investments is deel van Momentum Metropolitan Life Limited, 'n gemagtigde verskaffer van finansiële dienste en geregistreerde kredietverskaffer, met 'n B-BBEE vlak-1 gradering.

Indekse vir Oktober 2025

	Een maand	Drie maande	Een jaar	Drie jaar	Vier jaar	Vyf jaar	Ses jaar	Sewe jaar	Tien jaar
Aandele-indekse									
FTSE/JSE Indeks van alle aandele (Alsi)	1.64%	12.19%	32.25%	22.14%	17.13%	20.67%	15.80%	15.17%	11.07%
FTSE/JSE Aandelhousergeweege-indeks (Swix)	1.64%	12.19%	32.25%	20.61%	15.65%	18.28%	13.64%	13.04%	9.28%
FTSE/JSE Bobeperkte Swix-indeks	1.81%	12.29%	31.65%	20.22%	15.86%	20.29%	14.13%	12.93%	9.08%
FTSE/JSE Top 40-indeks	1.34%	13.56%	35.85%	23.26%	17.86%	20.83%	16.54%	15.94%	11.34%
FTSE/JSE Indeks vir mediumgrootte maatskappye	1.36%	5.07%	17.12%	14.75%	12.08%	18.38%	10.16%	10.40%	8.27%
FTSE/JSE Indeks vir kleingrootte maatskappye	5.04%	7.94%	21.22%	19.90%	17.97%	28.90%	19.31%	15.12%	10.43%
FTSE/JSE Hulpbronindeks	-4.79%	33.03%	72.38%	20.73%	17.64%	22.35%	19.43%	19.58%	17.24%
FTSE/JSE Finansiële-indeks	8.37%	7.60%	16.09%	19.86%	18.33%	24.83%	11.34%	10.04%	7.32%
FTSE/JSE Nywerheidsindeks	1.82%	4.35%	25.59%	24.13%	15.21%	16.98%	14.78%	14.24%	8.79%
FTSE/JSE Research Affiliates Fundamentele Indekse									
40-indeks (Rafi)	0.26%	13.62%	36.25%	19.87%	17.97%	24.58%	16.07%	15.01%	12.58%
FTSE/JSE Research Affiliates Fundamentele Indekse Alsi	0.68%	12.23%	32.50%	19.40%	17.20%	24.04%	15.60%	14.53%	12.13%
FTSE/JSE SA Genoteerde Eiendomsindeks (Sapy)	7.84%	9.80%	23.60%	22.75%	17.49%	25.88%	7.36%	6.40%	3.60%
INET-J803T FTSE/JSE Indeks van alle eiendom (Alpi)	8.13%	9.24%	23.82%	22.96%	17.01%	25.96%	6.99%	5.24%	2.20%
Rentedraende-indekse									
FTSE/JSE Indeks van effekte (Albi)	2.56%	6.76%	20.09%	16.27%	12.82%	12.44%	11.14%	11.40%	9.93%
FTSE/JSE Indeks van effekte 1-3 jaar (Albi)	0.71%	2.31%	9.74%	9.85%	8.56%	7.39%	8.21%	8.39%	8.29%
FTSE/JSE Inflasiegekoppelde-indeks (Ili)	1.49%	6.17%	10.40%	8.94%	8.02%	9.44%	7.67%	6.90%	5.61%
Saamgestelde indeks van korttermyn-vasterente (Stefi)	0.59%	1.79%	7.70%	7.99%	7.17%	6.49%	6.40%	6.53%	6.78%
Kommoditeite									
NewGold Beursverhandelde Fonds	4.75%	16.68%	43.52%	31.91%	26.36%	17.55%	20.03%	20.95%	15.59%
Goudprys (in rand)	5.20%	16.40%	43.79%	32.42%	26.81%	17.73%	20.44%	21.41%	15.97%
Platinum Beursverhandelde Fonds	1.54%	18.28%	57.73%	16.73%	15.33%	14.58%	11.57%	11.75%	6.95%
Platinumprys (in rand)	-2.00%	12.98%	52.29%	16.39%	13.87%	13.73%	11.02%	11.42%	6.79%
Wisselkoersbewegings									
Rand/euro bewegings	-1.27%	-3.51%	4.26%	3.30%	3.28%	0.99%	2.92%	2.59%	2.76%
Rand/dollar bewegings	0.56%	-4.40%	-1.84%	-1.87%	3.36%	1.24%	2.33%	2.33%	2.32%
Inflasie-indeks									
Verbruikersprysindeks (VPI)			3.40%	4.20%	5.02%	5.01%	4.66%	4.59%	4.82%

Important notes

- Sources: Momentum Investments, IRESS, www.msci.com, www.yieldbook.com, www.ft.com.
- Returns for periods exceeding one year are annualised.
- The return for Consumer Price Index (CPI) is to the end of the previous month. Due to the reweighting of the CPI from January 2009, this number reflects a compound of month-on-month CPI returns. The historical numbers used are the official month-on-month numbers based on a composite of the previous inflation series (calculations before January 2009) and the revised inflation series (calculations after January 2009).
- The MSCI World index (All Countries) returns are adjusted to correspond with global investment prices received.
- FTSE/JSE disclaimer: www.jse.co.za
- The information reproduced in this document has been compiled by or arrived at by Investments from sources believed to be reliable.
- Reasonable steps have been taken to ensure the validity and accuracy of the information in this document. However, Momentum Investments does not accept any responsibility for any claim, damages, loss or expense, howsoever arising out of or in connection with the information in this document, whether by a client, investor or intermediary.
- The content used in this document is sourced from various media publications, the Internet and Momentum Investments. For further information, please visit us at www.momentuminv.co.za.
- Momentum Investments is part of Momentum Metropolitan Life Limited, an authorised financial services and registered credit provider, and rated B-BBEE level 1.